

tror, at det Urigtige ved dette Lovforslag kan komme til at ramme til begge Sider.

Ordf. Jeg skal ikke tale udførlig om dette Lovforslag, thi det er jo fremlagt af den høitærede Minister med Imødekommen og i det Væsentlige som et Udtryk for, hvad der blev indstillet af Kjøbstadkommissionen; men da der fra flere Sider er fremsat Betæneligheder imod det, vil jeg kun ganske i Almindelighed udtale min Tilslutning til det og det til Trods for de Forandringer, som ere foregaaede i det i Landstinget. Jeg tror, at Trangen til at faae dette Forhold ordnet paa forskjellige Steder — paa nogle Steder fremkommer Onset fra Kjøbstædernes Side, men paa andre ganske vist fra Landets Side, saaledes som Forholdene i de senere Aar have udviklet sig — her bleven saa stor, at det vil være nyttigt og godt, at der kommer Bestemmelser, ifølge hvilke en Ordning kan træffes. I de sidste Riber er der paa de Kjøbstædernes omgivende Arealer paa mange Steder blevet bygget saaledes, at de i alle andre Henseender end netop med Hensyn til Kommunalvæsen og Næringsrettigheder maa siges at være langt mere Kjøbstad end Land. Om det nu end, som den ærede sidste Læser mente, fra et rent pekuniært Standpunkt undertiden vil kunne siges at være et Tab for en Kjøbstad at optage saadanne Distrikter i sig, saa maa der dog for den Kjøbstad, der ser med et noget videre Blik paa Forholdene, være et Onske om og Fornødenhed for at faae et saadant Distrikt optaget indenfor sine Grændser, et Distrikt, der i det Væsentlige ligner Kjøbstaden ved hele den Maade, hvorpaa Arealet benyttes. Selv om saadanne Grunde væsentlig ere beboede af en Arbejderbefolkning, der søger til Kjøbstaden for sit Erhvervs Skyld, og hvis Børn søge til Kjøbstadskolen, uden at der som oftest kan gøres Skiel mellem dem og de Børn, der høre til Kjøbstaden, saa er alligevel den Omstændighed, at dette Distrikt ikke hører til Kjøbstaden, i andre Henseender Kilden til saa mange Vanskeligheder, at Kjøbstaden kan være vel tjent med endog saa med et pekuniært Offer at faae det indlemmet. Det ærede Medlem nævnde, at ogsaa Landkommunerne skulde være imod, at Arealoptages i Kjøbstaden, nemlig naar det ikke var bebygget, men derimod repræsenterede et stort Hartkorn. Jeg maa tilstaa, at det forekommer mig at være en noget kunstig Forudsætning, thi jeg skjønner ikke, at der fra nogen Side skulde kunne være Onske om, at et saadant Areal indlemmes, naar det ikke netop er af den Grund, at det er bebygget eller i særlig Grad egner sig til i en nærmere Fremtid at blive bebygget netop som Kjøbstad; men i saa Tilfælde bliver det jo netop at betragte paa den af mig først angivne Maade, og jeg tror derfor som sagt, at baade Land og Kjøbstad maa ønske Indlemmelse i de Tilfælde, hvor

der overhovedet kan være formistligt Onske om den. Jeg tror, at det Forslag, som her er forelagt, vil give en rimelig Løsning for alle Parter, og jeg er ikke saa bange for, at der paa den anden Side gives Ministeriet en vis Myndighed til at tage Bestemmelse; thi netop den idenfors staaende Autoritet kan bedst skjønne, om alle de paagjældende Forhold anbefale Indlemmelsen, saa at der ikke blot tages Hensyn til det rent Pekuniære, men ogsaa tages de andre Hensyn, der dog maa være de overveiende, det, der, om jeg saa maa sige, danner Karakteristiken for det vedkommende Distrikt. Det er de Hensyn, det kommer an paa. Jeg vil derfor tillade mig at foreslaa, at dette Forslag blive vel modtaget her, og det kan for mit Vedkommende ikke være af afgjørende Betydning, om den Redaktion, som Landstinget har givet det, eller den oprindelige, som blev foreslaaet af Regjeringen, bliver den endelige; jeg tror, at det vil være nyttigt i begge Tilfælde at faae Loven. Ligeoverfor Grundeierne, og ligeoverfor deres private Interesser bør det ikke være saa let, imod deres udtrykkelige bestemte Villie at gjøre Forandringen, og dette har jo ogsaa fundet sit Udtryk ved den Forandring, der er foretagen af Landstinget. Jeg vil endog sige, at det forekommer mig, at, saaledes som Redaktionen er foretagen baade af Regjeringen og af Landstinget, kunde det være Lovl. underkastet, om der ikke burde være en vis Begrændsning i en noget andet Henseende. Naar der nemlig staar, at $\frac{2}{3}$ af Grundeierne skulde være enige, naar den ene Trediedel altsaa kan tvinges imod sin Villie, naar forøvrigt de andre Parter ere med, saa forekommer det mig, at der kan komme et Tilfælde frem, hvor der ikke var nogen Nødvendighed for at anvende Tvang, nemlig naar den Trediedel, som ikke er enig, ligger udenfor dem, som ere enige. Sagen er nemlig den, at naar der, jeg vil sige, er 20 Grundeiere liggende omkring en Kjøbstad, som med Kjøbstadens og selv med Landdistriktets Indvilgelse attraa at blive optagne i Kjøbstaden, saa kan Kjøbstaden tilligemed Landdistriktet sige imod de Paagjældendes Villie: saa tage vi endnu 10 Grundeiere, liggende udenfor dem, thi saa er nemlig af det samlede Areal paa $30 \frac{2}{3}$ enige og $\frac{1}{3}$ ikke enig, som der i Grunden ikke oprindelig var tænkt paa, og som der ikke var nogen egentlig Fornødenhed for at indtage. Et saadant Tilfælde, synes mig, burde der være imod, da det dog ikke kan være Meningen, at man, uden naar det er afgjort i det Offentliges Interesse fra alle Sider, vilkaarligen vil forandre Noget i den Privates særegne Forhold; men jeg skal indbrømme, at den Slags Tilfælde netop ere de, hvor Ministeriet vil blive Bærge for de enkelte Deltagere deri, og det kan være meget vanskeligt at stille det op paa en anden Maade, saaledes at ikke netop nogle enkelte Distrikter, der ere beliggende, hvor de paa ingen Maade kunde